

Programovací jazyk VHDL

Na začátku přidat knihovní podporu:

```
library IEEE;
use ieee.std_logic_1164.all;
use ieee.std_logic_unsigned.all;
```

1. Datové typy

Proměnné mohou být uvnitř PROCESS, FUNCTION nebo PROCEDURE.

VARIABLE jméno : typ (:= hotnota);
Přiřazení: proměnná := hodnota; signál <= hodnota;

- boolean – True, False
- integer – celá čísla v rozsahu -2^{32} – 2^{32} ;

Jiné číselné soustavy vyjádřeny pomocí:

základ soustavy # hodnota #

Př.: 42 (desítkově), 2#101010#, 16#2A#

Pro lepší čitelnost možnost oddělovat „-“:

B"1010_1111_1100", 16#A_F_C#

Zadání rozsahu datového typu:

```
variable state : integer range 0 to 4;
```

- natural – celá čísla v rozsahu 0– 2^{32}
- real – 2.75, 2#10.11#, 16#2.C#
- character – 'A', 'H'
- string – "ahoj vole!"
- bit – '0', '1'
- bit_vector – B"0111011" (bin.), X"3B" (hexa.), 7"73" (oct.)
- std_ulogc, std_ulogic_vector
- std_logic, std_logic_vector – mají definovanou rezoluční funkci při setkání dvou hodnot na jednom drátu

Devítihodnotová logika:

'U', 'X', '0', '1', 'Z', 'W', 'L', 'H', '-'

1.1. Uživatelsky definovaný datový typ

```
TYPE bit IS ('0', '1')
TYPE my_integer IS RANGE -32 TO 32;
```

1.2. Výčtový typ

```
TYPE color IS (red, green, blue);
```

1.3. Pole

TYPE název IS ARRAY (specifikace) OF datový typ;

```
TYPE matrix IS ARRAY (0 TO 2)
OF std_logic_vector(7 downto 0);
```

```
matrix(0)(7 DOWNT0 3) <= "1010";
matrix <= ((others => '0'),
(others => '0'),
"11110000");
```

1.4. Signály

SIGNAL jméno : typ (:= počáteční hodnota);

```
SIGNAL bus : std_logic_vector(3 downto 0)
:= "0101";
SIGNAL bus : std_logic_vector(3 downto 0)
:= ('0', '1', '0', '1');
```

1.5. Agregáční operátory

my_vector : bit_vector (3 down 0);

- my_vector(3) <= '1';
- my_vector(2) <= A and B;
- my_vector(1) <= '0';
- my_vector(0) <= A xor B;

Možno napsat nahuštěně:

my_vector('1', A and B, '0', A xor B);

- my_vector('0', '1', '0', '0'); – jinak:
- my_vector(3 => '1', others => '0');

1.6. Atributy

1.6.1. Atributy polí a vektorů

```
signal c : in bit_vector(7 downto 0) := "10101010";
std_logic_vector
```

- c'LOW = 0 – nejnižší index pole,
- c'HIGH = 7 – nejvyšší index pole
- c'LEFT = 7 – nejlevější index pole
- c'RIGHT = 0 – nejpravější index pole
- c'RANGE = (7 downto 0) – rozsah vektoru
- c'LENGTH = 8 – vrátí velikost vektoru
- c'REVERSE_RANGE = (0 to 7) – vrátí rozsah vektoru v obráceném pořadí

1.6.2. Atributy signálů

- s'EVENT – pravda pokud se signál mění
- s'STABLE – pravda pokud se signál nemění
- s'ACTIVE – pravda pokud s='1'

1.6.3. Uživatelské atributy

Deklarace: ATTRIBUTE název: typ;

Specifikace: ATTRIBUTE název OF cíl: třída IS hodnota;

```
ATTRIBUTE number_of_inputs : INTEGER;
ATTRIBUTE number_of_inputs OF xor3: SIGNAL IS 3;
```

inputs <= xor3'number_of_inputs; -- vrátí hodnotu 3

1.7. Konstanty

Mohou být definovány v deklarační části ENTITY, ARCHITECTURE nebo PACKAGE.

CONSTANT název : typ := hodnota;

1.8. Struktura:

```
TYPE název IS RECORD
```

```
a1 : typ ( := hodnota );
```

...

```
an : typ ( := hodnota );
```

```
END RECORD;
```

1.9. Konverze datových typů

Konverzní funkce se nacházejí v balíku

```
use ieee.std_logic_arith.all;
```

- conv_integer(hodnota)
- conv_unsigned(hodnota)
- conv_signed(hodnota, bitů)
- conv_std_logic_vector(hodnota, bitů)

2. Priority operátorů

	Stejná
Nejvyšší	** , abs, not
↓	*, /, mod, rem
↓	unární + a –
↓	+, –, & (zřetězení)
↓	sll, srl, sla, sra, rol, ror,
↓	=, /=, <, <=, >, >=
Nejnižší	and, or, nand, nor, xor, xnor

3. Definice entity a jejího chování

```
ENTITY název IS
  GENERIC (název parametru : typ := hodnota );
  PORT (
    port1 : chování typ;
    ...
    portn : chování typ );
```

END název;
Není-li u parametrů zadána hodnota, nutno zadat při vložení komponenty pomocí GENERIC MAP.
Chování portů: IN, OUT, INOUT, BUFFER.

3.1. Vnitřní popis entity

ARCHITECTURE definuje chování, entita může mít víc popisů.

```
ARCHITECTURE název OF entita IS
  deklarační část pro komponenty, signály, ...
BEGIN
  paralelní prostředí. ...
END název;
```

4. Stavové příkazy

```
(label:) PROCESS (citlivostní seznam)
  variable název : typ (rozsah) (:= počáteční hodnota);
BEGIN
  WAIT UNTIL ...; -- místo citl. seznamu
  ... sekvenční kód ...
END PROCESS;
```

```
(label:) WHILE podmínka LOOP
  ...
END LOOP;
```

```
(label:) IF podmínka THEN
  ...
  ELSIF podmínka THEN
  ...
  ELSE
  ...
END IF;
```

```
(label:) CASE výraz IS
  WHEN volba1 => ...;
  WHEN volba2 => ...;
  -- chování pro ostatní volby
  WHEN OTHERS => ...;
END CASE;
```

```
(label:) FOR i IN rozsah LOOP
  ...
END LOOP;
```

rozsah = a TO b, b DOWNTO a, ...

```
(label:) LOOP
  ...
  EXIT label WHEN podmínka;
END LOOP;
```

- **EXIT LABEL** (WHEN podmínka); – bez labelu ukončí nejbližší uzavírající cyklus
- **NEXT LABEL** (WHEN podmínka); – skočí na další iteraci cyklu

5. Paralelní prostředí

```
label: FOR i IN rozsah GENERATE
  paralelní příkaz;
END GENERATE;
```

```
label: IF podmínka GENERATE
  paralelní příkaz;
END GENERATE;
```

5.1. Paralelní stavové příkazy

- **WHEN** (analogie IF):
signál <= výraz₁ when volby₁ else,
výraz₂ when volby₂ else,
...
výraz_n;
- **WITH** (analogie CASE):
WITH testovaný výraz SELECT
signál <= výraz₁ WHEN volby₁,
výraz₂ WHEN volby₂,
...
výraz_n WHEN OTHERS;
(UNAFECTED WHEN OTHERS;)

6. Strukturní popis

Deklarace komponenty (v deklarační části architektury):

```
COMPONENT název
  ( GENERIC ...; ) -- parametry
  PORT ( ... ); -- porty
END COMPONENT;
```

Zapojení:

```
LABEL: název komponenty
  GENERIC MAP ( parametr => hodnota ) -- aktuální parametry
  PORT MAP ( mapování, ... ); -- popis struktury
```

Mapování:

1. Port komponenty => port nadřazené entity
2. Port komponenty => signál architektury
3. Poziční mapování, nadřazené signály v pořadí portů entity

BLOCK slouží k seskupování paralelních příkazů, může obsahovat lokální deklarace.

```
label: BLOCK (strážný signál)
  deklarace
BEGIN
  ...
END BLOCK label;
```

7. Vlastní knihovny

```
USE work.název.all;
PACKAGE název IS
  deklarace...
END název;
PACKAGE BODY název IS
  popis funkcí a procedur...
END;
```

8. Procedury a funkce

Mohou být deklarovány uvnitř dekl. části ENTITY, ARCHITECTURE a PACKAGE.

```
FUNCTION název ( parametr : typ; ... ) RETURN typ IS
  deklarace
BEGIN
  sekvenční výrazy
END název;
```

```
PROCEDURE název ( parametr : typ; ... ) IS
BEGIN
  sekvenční výrazy
END PROCEDURE;
```

Parametry procedury mohou být IN, OUT nebo INOUT.

9. Zpoždění pro simulace

- wait for čas ns/us/ms/sec; wait on signál (místo citlivostního seznamu v procesu); wait until výraz;
- y <= NOT (a AND b) AFTER 10 ns; – definuje setrvačné zpoždění
- y <= TRANSPORT b AFTER 10 ns; – definuje transportní zpoždění